

పుస్తకం మస్తకానికి కూడా భూషణమే

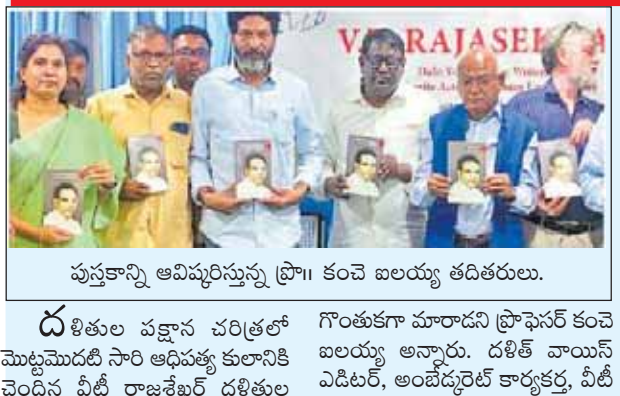
పుస్తకం మస్తకానికే భూషణమే అంటారు పెద్దలు. పుస్తకం చేతికి మాత్రమే కాదు. మస్తకానికి కూడా భూషణమే అని ప్రముఖ కవి నందిని సిధారెడ్డి అన్నారు. హైదరాబాద్ పుస్తక ప్రదర్శనలో నచ్చిన వెచ్చిన, ప్రభావితం చేసిన పుస్తకం పేరుతో శుక్రవారం వలపుర కవులు, రచయితలు, సామాజిక కార్యకర్తలు, ఉద్యమకారులతో చర్చాగోష్టి నిర్వహించారు.

వేదికపై ప్రసంగిస్తున్న డా॥ నందిని సిధారెడ్డి.

తెలిపారు. డా॥ నందిని సిధారెడ్డి మాట్లాడుతూ మా జీవన గమనాన్ని మార్చి, నాకు మార్గదర్శనం చేసిన పుస్తకం అక్షయాల సరసంపా రామశర్మ రాసిన 'శిథిల విపలం' పద్యకావ్యం అని చెప్పారు. తన సాహిత్య ప్రస్థానానికి వెన్నెముకగా నిలిచింది. తనను కవిగా మరిచింది

దళితుల గొంతుకగా మారిన వ్యక్తి వీటి రాజశేఖర్: ప్రా. కంచె బలయ్య

పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న ప్రా॥ కంచె బలయ్య తదితరులు.

దళితుల వక్షన చరిత్రలో ముఖ్యపాత్ర పోషించిన వీటి రాజశేఖర్ దళితుల

రాజశేఖర్ సంస్కరణ సభ సమాంతర సంస్థ అధ్యక్షులలో శనివారం సందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో జరిగింది. ఈ సభలో తొలితరం దళిత నేత బలయ్య కృష్ణమూర్తి ప్రసంగం ప్రస్తావించారు. అనంతరం ప్రాసంగికం బలయ్య మాట్లాడుతూ మహారాష్ట్రలో జరిగిన దళిత పాఠశాల ఉద్యమాన్ని దేశమంతా ప్రచారం చేశాడని అన్నారు. దళిత అనే పదానికి అర్థం చెప్పిన మహోదయా అన్నారు. దళితుల వాయిస పత్రిక ద్వారా ఎన్నో రచనలు చేశారని, దళితులు, ముస్లింల బలపరచే కోసం కృషి చేశారని ఆయన కొనియాడారు. ఈ సంస్కరణ సభలో ఎ.టి. రాజశేఖర్ కుమారుడు నరసింహారెడ్డి, ధర్మమూర్తి పార్థి అధ్యక్షుడు విశాఖ రాజుగారి ప్రకాష్, మాల భారతి, డాక్టర్ అలీంఖాన్, సమాంతర ఎడిటర్ చతురకుమార్, గద్దర్ ఫ్రౌంట్ లైన్ ప్రధాన కార్యదర్శి జి.వి. సూర్యకాంత్, సీనియర్ దళిత అన్నారు. దళిత అనే పదానికి అర్థం చెప్పిన మహోదయా అన్నారు. దళితుల వాయిస పత్రిక ద్వారా ఎన్నో రచనలు చేశారని, దళితులు, ముస్లింల బలపరచే కోసం కృషి చేశారని ఆయన కొనియాడారు. ఈ సంస్కరణ సభలో ఎ.టి. రాజశేఖర్ కుమారుడు నరసింహారెడ్డి, ధర్మమూర్తి పార్థి అధ్యక్షుడు విశాఖ రాజుగారి ప్రకాష్, మాల భారతి, డాక్టర్ అలీంఖాన్, సమాంతర ఎడిటర్ చతురకుమార్, గద్దర్ ఫ్రౌంట్ లైన్ ప్రధాన కార్యదర్శి జి.వి. సూర్యకాంత్, సీనియర్ దళిత అన్నారు. దళిత అనే పదానికి అర్థం చెప్పిన మహోదయా అన్నారు. దళితుల వాయిస పత్రిక ద్వారా ఎన్నో రచనలు చేశారని, దళితులు, ముస్లింల బలపరచే కోసం కృషి చేశారని ఆయన కొనియాడారు.

గణిత శాస్త్రమేధావి శ్రీనివాస్ రామానుజన్

నివాళులర్చిస్తున్న అతిథులు.

గణిత శాస్త్రంలో అపార మేధాసంపన్నుడు శ్రీనివాస్ రామానుజన్ అని ప్రముఖులు పేరొన్నారు. త్యాగరాయ గానసభ అధ్యక్షులలో శనివారం సాయంత్రం ఎం.కె. మహామూర్తి కార్యక్రమ పరిషత్లో భాగంగా శ్రీనివాస్ రామానుజన్ యాదాది పేరిట సంస్కరణ సమావేశం గానసభ అధ్యక్షుడు కళా జనార్ధన్ మూర్తి అధ్యక్షతన జరిగింది. కీలక ప్రసంగం చేసిన ఎ.వి.బి. హాజీ అంబేద్కర్ శ్రీనివాస్ రామానుజన్ మూలాలుగా భారతీయ గణిత శాస్త్రంలోని తీరుకలను అధ్యయనం చేసి ప్రపంచానికి దానిని శ్రీనివాస్ రామానుజన్ ప్రతిపాదించిన మూలాలు గణిత శాస్త్రవేత్తలకు ఉపయోగం అని వివరించారు. గాయకుడు శ్రీధరం రామసుబ్రహ్మణ్యం, గాయని అమలకు, శంకర్ ప్రసాద్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ముస్లిం సాహిత్య వ్యాసాలు 'సవారు' ఆవిష్కరణ

సవారును ఆవిష్కరిస్తున్న సుంకెర్ సోమేశ్వర్, మర్సీ మార్కెట్, ఘననూరి రవీందర్, కవి యాకూబ్, సైబరాబ తదితరులు

ముస్లిం సాహిత్య వ్యాసాలు 'సవారు' అంటే అంటే మత సామరస్యం పెంపొందించేందుకు 'సవారు' లాంటి పుస్తకాలు తొప్పడతాయని సాహిత్య విమర్శకుడు సుంకెర్ సోమేశ్వర్ అన్నారు. కాంటూమాన దాగిన చరిత్రను గురించి వ్రాసిన 'సవారు' ముస్లిం సాహిత్యవ్యాసాలు పుస్తకాన్ని సుంకెర్ సోమేశ్వర్ ఆవిష్కరించారు. తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ యువ పురస్కార గ్రహీత మర్సీ మార్కెట్, ఘననూరి రవీందర్, కవి యాకూబ్, సైబరాబ తదితరులు 'సవారు' వ్యాసాలపై సభాపీఠించారు.

ఘంటసాల గంధర్వగాయకుడు

-ప్రముఖ సినీనటుడు కోట శ్రీనివాసరావు

వి ప్రభాకరరావును సన్మానిస్తున్న నటుడు కోట శ్రీనివాసరావు

మాట్లాడుతూ ధ్వని ఉన్నంత కాంఠ ఫలంసాల స్వరం. బలికే ఉంటుందన్నారు. ఘంటసాల రాయం తో వరకు పాడుతూ గాయకుడుగానే బతుకుతూ 110 నినిమాలకు సంగీత దర్శకత్వం వహించారని ఇది ఇండియన్ స్క్రీన్లో విశేషమన్నారు. పాత సినిమాలు చూస్తుంటే తెలుగు వర్ణం ఘంటసాల, మాధవపెద్ది నర్సయ్యతో పోయిందా అని అనిపిస్తోందన్నారు. నేటి తరానికి మన తెలుగు భాష మాధ్యమాలను తెలియజేయాలని తల్లిదండ్రులకు సూచించారు. కార్యక్రమంలో ప్రెస్ రిలీజ్ డైరెక్టర్ వి.డి. రాజగోపాల్, నిర్వాహకులు రమణకుమారి, సుబ్బర్షణి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఘంటసాల గంధర్వ గాయకులు

విప్లవ అనగా కంటికి విమా కనిపించని స్థితి అంటే చీకటి అర్థం. దీవము అనగా దీప్తి అంటే కాంతిని ఇచ్చే సాధనము. తమో దీవ న్యామము అంటే వెలుగు లేని చోట పప్పులను చూడటానికి దీవం అవసరమనే ఆలోచనా జ్ఞానం కలిగిన వ్యక్తి చీకటిని అంటే చీకట్లో చూడకుండా దీవము యొక్క సహాయం తీసుకోవడం. ఆ నిశ్చలమైన సంకల్పంతో గొప్ప బాధుల అని అర్థం. ఈ న్యామమును ఉదాహరణగా చెబుతుంటారు. దీవం ఏం చేస్తుంటే అందరికీ తెలుసు. చీకటిని తరిమి కొద్ది తానున్న పరిసరాలను వెలుగులచుయం చేస్తుంది. అప్పుడి వరకూ చీకటి వల్ల కనబడని వస్తువులను చూసేలా చేస్తుంది. చీకటికి దీప్తిమైన బింబం వెలుగు చూపుతే. దీపాన్ని కాంతికి చిహ్నంగా, కాంతికి, జ్ఞానానికి సంకేతంగా భావిస్తారు.

మహావీరుల వంటి వారు కారణము నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా లని ఆయన పేరొన్నారు. ప్రముఖ మహిళా సంస్థ రాగానికి అధ్యక్షులు రావుకు ఆత్మీయ సత్కారం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ముఖ్య మాధవపెద్ది నర్సయ్య, ఎన్.ఆర్. అవినీతి పరంగా కంటికి విమా కనిపించని స్థితి అంటే చీకటి అర్థం. దీవము అనగా దీప్తి అంటే కాంతిని ఇచ్చే సాధనము. తమో దీవ న్యామము అంటే వెలుగు లేని చోట పప్పులను చూడటానికి దీవం అవసరమనే ఆలోచనా జ్ఞానం కలిగిన వ్యక్తి చీకటిని అంటే చీకట్లో చూడకుండా దీవము యొక్క సహాయం తీసుకోవడం. ఆ నిశ్చలమైన సంకల్పంతో గొప్ప బాధుల అని అర్థం. ఈ న్యామమును ఉదాహరణగా చెబుతుంటారు. దీవం ఏం చేస్తుంటే అందరికీ తెలుసు. చీకటిని తరిమి కొద్ది తానున్న పరిసరాలను వెలుగులచుయం చేస్తుంది. అప్పుడి వరకూ చీకటి వల్ల కనబడని వస్తువులను చూసేలా చేస్తుంది. చీకటికి దీప్తిమైన బింబం వెలుగు చూపుతే. దీపాన్ని కాంతికి చిహ్నంగా, కాంతికి, జ్ఞానానికి సంకేతంగా భావిస్తారు. ఆత్మను అనే అంధకారాన్ని తొలగించి వెతకాన్ని ప్రసరింప జేయడం కోసం జ్ఞానమనే వెలుగులోకి పయనించేందుకు దీపాన్ని వెలిగిస్తారు. భ్రాహ్మణాన్ని పోషించే వ్యక్తి దీపానికి సంబంధించిన ఈ శ్లోకాన్ని చూద్దాం... "ఓం, అనంతమా సద్గుణం/ తమసోమా జ్యోతిర్గుణయూ/ మృత్యుర్యా అమృతం గమయ్య/ ఓం కాంతి కాంతి కాంతి" అనగా "నన్ను అనామకం నుండి అనలైన వాస్తవం కొరతకి నడిపించు, చీకటి నుండి వెలుగులోకి నన్ను నడిపించు, మరణం నుండి అమరత్వం వైపు నడిపించు" అని అర్థం. ఒక దీవం చాలు వందల దీపాలను వెలిగించడానికీ. దీవమనే జ్ఞానము నాయంతో ఎంతో మందిని జ్ఞాన పంతులను చేయవచ్చుననే పరమార్థం ఇందులో దాగి ఉంది. అందుకే మన పెద్దలు దీపాన్ని దైవత్వానికి ప్రతి రూపంగా చూస్తూ ఈ శ్లోకాన్ని పఠించారు.

తమోదీప న్యామము

"దీవం జ్యోతి పరం బ్రహ్మం దీవం సర్వ తమోమా/ దీవం సర్వదేవతానాం సర్వం/ సంధ్యా దీవం సమాస్తోతే" అర్థం... దీవం జ్యోతి పరం బ్రహ్మం దీవం సర్వ అన్ని రకాల చీకట్లను తొలగిస్తుంది. దీపారాధన అన్నింటినీ సాధించగలదని చెబుతూ నేను సంధ్యా దీపానికి సమస్యని న్యామని" చెప్పడమే శ్లోకం యొక్క అర్థం. అందుకే కొందరు నిత్యం భక్తితో దీవం వెలిగిస్తుంటారు. అలాగే శుభకార్యాలలోనూ ప్రత్యేక సమయాలలోనూ, ఏదైనా సభల ఆరంభంలోనూ దీపాన్ని వెలిగిస్తూ ఉండటం చూస్తూ ఉంటారు. తమో దీవ న్యామము ప్రకారం మనలో జ్ఞాన జ్యోతిని వెలిగించుకుని అజ్ఞానాన్ని తొలగించుకుందాం. విజ్ఞాన జ్యోతులుగా ప్రకాశిస్తూ సమాజాన్ని వైతన్య రూపంలో కాంతి వంతంగా చేద్దాం.

శ్రీనివాస్ రావు

9441815722

ఊరిడిచిన ఉత్తరం

మజ్జుల పొత్తు వదలకు దిక్కుకొనడానికే. గోడపల్లె చల్లంగ జూరకోనే గోడ మీద పిల్లోలిగ, ఊరికి దగ్గరున్న అడివిల సల్ల మల్లమ్మ గొర్రె కాల్తాం. ఇంటికొక సొస పనుంది గొర్రెదొడ్డు దవారి, బుద్ధికి జరం తగిలింది సూర్యులచాల అనుకుంటు కాలి బాలకెల్లి చూపుతిమ్మింది. ఒక అడమణిని నడిపిస్తాంది బాబెమ్మల్లీ, ఎవరిది చంద్రమ్మ సిస్టుమోతిగింది సచ్చిందన్న మణిసి పాసం పుస్తకం నడిపిస్తాంది, పుస్తకానికి పాసం పుండలల్లీ కదా నడిపిస్తాంది. నేకపోతే దయ్యముయ్యింది ఎండ్.. కేరికలు తీరకుంటు సచ్చిందన్న దయ్యముయ్యింది అన్న సెప్పింది. వామ్మా.. దయ్యం యాదికి రాంగినే దద పుట్టింది మల్లమ్మకు. ఎండ్రతెనా మందినీ పక్కన్ను పెద్ద రాము చాటుకు నచ్చింది. చంద్రమ్మ నడుసుకుంటు దగ్గరకొక్కాంది, దయ్యమ్మైతే పాదాలు ఎనక్కీ తిరిగింటుంటుంటుకదా.. చంద్రమ్మ సిస్టుమ్మ కాళ్ళు అందరోలిగిన పుస్తకం మం.. ఏమా చాచలేదేమా, అయినా భయం తగ్గలేదు మల్లమ్మకు. సిస్టుంగ రాము సాటుకెల్లి బయటి కొచ్చింది. "సిస్టుమ్మా.. ఓ.. చంద్రమ్మ సిస్టుమ్మా.." అని పిలిచింది. ఒక్క పులుపకే ఏవర బిడ్డా అని ఎంకీ తిరిగింది చంద్రమ్మ దూరంగా సల్ల మల్లమ్మ భయం భయం పుస్తకం అందరోలిగిన పుస్తకం మం.. ఏమా చాచలేదేమా, అయినా భయం తగ్గలేదు మల్లమ్మకు. సిస్టుంగ రాము సాటుకెల్లి బయటి కొచ్చింది.

అమ్మల పొత్తు వదలకు దిక్కుకొనడానికే. గోడపల్లె చల్లంగ జూరకోనే గోడ మీద పిల్లోలిగ, ఊరికి దగ్గరున్న అడివిల సల్ల మల్లమ్మ గొర్రె కాల్తాం. ఇంటికొక సొస పనుంది గొర్రెదొడ్డు దవారి, బుద్ధికి జరం తగిలింది సూర్యులచాల అనుకుంటు కాలి బాలకెల్లి చూపుతిమ్మింది. ఒక అడమణిని నడిపిస్తాంది బాబెమ్మల్లీ, ఎవరిది చంద్రమ్మ సిస్టుమోతిగింది సచ్చిందన్న మణిసి పాసం పుస్తకం నడిపిస్తాంది, పుస్తకానికి పాసం పుండలల్లీ కదా నడిపిస్తాంది. నేకపోతే దయ్యముయ్యింది ఎండ్.. కేరికలు తీరకుంటు సచ్చిందన్న దయ్యముయ్యింది అన్న సెప్పింది. వామ్మా.. దయ్యం యాదికి రాంగినే దద పుట్టింది మల్లమ్మకు. ఎండ్రతెనా మందినీ పక్కన్ను పెద్ద రాము చాటుకు నచ్చింది. చంద్రమ్మ నడుసుకుంటు దగ్గరకొక్కాంది, దయ్యమ్మైతే పాదాలు ఎనక్కీ తిరిగింటుంటుంటుకదా.. చంద్రమ్మ సిస్టుమ్మ కాళ్ళు అందరోలిగిన పుస్తకం మం.. ఏమా చాచలేదేమా, అయినా భయం తగ్గలేదు మల్లమ్మకు. సిస్టుంగ రాము సాటుకెల్లి బయటి కొచ్చింది.

నల్లీ అనుకుంటాం. అయినా జాగ్రత్తగుంటారే, పోరగాల్లను కామకోవాలి.. సీతమ్మ వాపు యాదికొచ్చి గుబుల్లెండి. సరి సరి కొంపకు పొయినంత అన్ని సెప్ప పోదాం రా అన్నది. నువ్వు నా నేను గొర్రె తోలుకొత్త అన్నది మల్లమ్మ.

చంద్రమ్మ ఇంటిని పట్టింది. పెసిని చీల్లలు కండ్లముందం కదిలిం ప్రవచకవేగం వెలిగింది. ఊర్ బయ్యదం గడవట్టంది, అన్నికలా లున్నాయి. చంద్రమ్మది వడ్డకులం. అదును మొగుడు లక్ష్మయ్య కప్పటి వచ్చాడ కు ఇద్రం అడివిల్లలు. లక్ష్మయ్య

సాటి తరం వారి కథలు నేటి తరానికి కథల వంటెన

నీకు తెల్లగా తెప్పించుకునే టోడు, తెనీబోడుదారే కదా.. నీకు తెలవదా దారే

నీకు తెలవదా దారే తెనీబోడుదారే కదా.. నీకు తెలవదా దారే అడిగెనా.. దారే కంటబడితేముయ్య అదో నీకెరిక లేని కథేమున్నది

అమ్మ రామయ్య ది మరో కుటుంబం. ఇంటికి పోగో మానీండు, పాపిష్టి ఆయన భార్య సీతమ్మ. నిజంగ సీతమ్మ రెక్కా పుంటది అందానికి అందం. సల్లను మనుసున్ను తల్లి, అందరి కన్న సుఖం వంచకునేది, ఊర్ దొరకు ఇది సచ్చలేదు. వచ్చాడు ఒక్కడే కొడకు ఆరో తరగి చదువుతాం. ఇంటికి బిడ్డల గొట్టకులం చంద్రమ్మ ఇంటి వచ్చే ఇల్లు ఊర్ వందకునే అరకులంటు అన్నది మున్ను లెక్కా వెనెగం చేసుకొని బతుకుతాం. దారే కొడుకు రంగారెడ్డి కామపీసాని, వాడి కమ్మ సీతమ్మ మీద పడ్డది. కంట పడ్డ ఆదాన్ని వదిలి

చంద్రమ్మను అన్ని సంగతులు మొగసొతో చెప్పనే వుంది. తొలకొని తరవాత నాళ్ళ మొదలయింది. రంగారెడ్డి పాలం నాలు పదకొండు అ దినం కూలోల్లతో పాలు చంద్రమ్మ కూడ వుంది గుంపులు. పగిల్లె దాక లెక్కా వెన్లెగ సైలు సేసుకుంటు తిరిగింది. సద్ది తెనీకాడికి వచ్చింది రంగారెడ్డి బతుకుతాం. దారే కొడుకు రంగారెడ్డి కామపీసాని, వాడి కమ్మ సీతమ్మ మీద పడ్డది. కంట పడ్డ ఆదాన్ని వదిలి

దారే కొడుకు రంగారెడ్డి కామపీసాని, వాడి కమ్మ సీతమ్మ మీద పడ్డది, కంట పడ్డ ఆదాన్ని వదిలి పెట్టడు, భయపెట్టే బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అమ్మ రామయ్య ది మరో కుటుంబం. ఇంటికి పోగో మానీండు, పాపిష్టి ఆయన భార్య సీతమ్మ. నిజంగ సీతమ్మ రెక్కా పుంటది అందానికి అందం. సల్లను మనుసున్ను తల్లి, అందరి కన్న సుఖం వంచకునేది, ఊర్ దొరకు ఇది సచ్చలేదు. వచ్చాడు ఒక్కడే కొడకు ఆరో తరగి చదువుతాం. ఇంటికి బిడ్డల గొట్టకులం చంద్రమ్మ ఇంటి వచ్చే ఇల్లు ఊర్ వందకునే అరకులంటు అన్నది మున్ను లెక్కా వెనెగం చేసుకొని బతుకుతాం. దారే కొడుకు రంగారెడ్డి కామపీసాని, వాడి కమ్మ సీతమ్మ మీద పడ్డది. కంట పడ్డ ఆదాన్ని వదిలి

ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది. అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

ఇంగ్లీషోడి తంతువయోగించింది దారే కొడుకు కదా సన్నడి రాజులకు సుఖాలు విలాసాలు అలవాటు చేసినాళ్ళను వ్యసనపరులు తాగుబోతులుగా, నిస్సంతులుగా, అసమర్థులుగా చేసే వారి రాజ్యాలును తమ పాలనలో విలీనం చేసుకున్న తెల్లదారే తంతు నడిపిండు రాజరెడ్డి

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

పెద్ద బాలశిక్ష

'అ' క్షరాల చదువు తొలి శిక్ష 'అ' వర్ణుల సభ్యుల దేవి బిక్ష 'ఇ' ది పెద్దలు చదివే తొలి కక్ష 'ఈ' తరం చదివాలి పెద్ద బాలశిక్ష

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అందరి కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అంది కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

అంది కడుపు మందెట్టు పొగపెట్టుకుంటు, సువి సులైం లేని గుడిసెల్లె లోగాలు ముదిరినయి, పిల్లలు పెద్దలు మంచాన వడ్డరు, నుం దొరికినట్లుగా ఊర్ బెదిరిచ్చే లోంగ దీసుకుంటడు, ఊర్ వాచలమంది ఆడోల్ల వానిబారిన వడ్డోలే, కొరివితో గోకోలేక దుక్కాన్ని దిగమింగి గమ్మున్నున్నది.

బుని వివాచని నాకు
బుగలు పుట్టిస్తావు
అకలిగి లేదు నా
కన్న మొదటి అంటి.
బాబోయ్ బాబోయ్ బాబోయ్
బుట్టి బిడ్డో మంచు
తప్పించుకుంటావు
చెప్పమంటే కథను.
పిల్లలకు భయపడే
పిరికి వాణ్ణు కౌని
ఎలికపిల్లను చూసి
ఎగిరి పడతానని
అన్నయ్య లాగ నను
అనుకొంటివో యేమి
పిరికి మంచున నాకు
పోయేకే మాయమ్మ
దుమ్ముంటే బాచాన్ని

రమ్మనవే దమ్మన
చెప్పే నమ్మపు గాని
చూపిన నా గొప్ప
బావి బాచిని నాకు
బుగలు పుట్టించకే.

జేజేలండి జేజేలు!
తాత బొజ్జకు జేజేలు!!
తకధిం తకధిం తకధిమ్మంటూ
తాత బొజ్జపై బాజాలు
తాత బొజ్జపై ఎగిరేవారు
తప్పక ఆగిందారు రాజాలు.
జేజేలండి జేజేలు!
తాత పిలకకు జేజేలు!!
అటు ఇటు ఇటు అటు ఎగిరుతు ఆడును
హాయిని గొలిపే నాట్యాలు
హాయిని గొలిపే ఆ నాట్యాలకు
చిందులు వేస్తాయో హాస్యాలు
జేజేలండి జేజేలు!
తాత కథల్లో చెరబట్టబడిన
రాజకుమారెను విడిపించిన ఆ
రాజకుమారికి జేజేలు!

కీలుగుర్తం
బాల గీతాలు
(రచన కాలం 1965-66)

డా. ఎన్. గోపి

**బాల 'గీత'కారుడు
డా. ఎన్. గోపి**

'ముట్టుకుంటే తగిలాలి కవిత్వం మనిషిలాగా' అన్న మహాత్మ్య కవిత్వ
దీక్షతో కవిత్వం వ్రాస్తున్న నిరంతర చలనశీల మహాకవి, 'మానవ
సంబంధాలి కవిత్వం చెప్పే సామాజిక డాక్టర్ ఎన్. గోపి గారు. వారు
ఉన్నాయో తెలుగుకావాలో ఆచార్యులు నుండి ప్రతిష్టాత్మక తెలుగు
విశ్వవిద్యాలయం వైస్ ఛాన్సలర్ గా, వివిధ విశ్వవిద్యాలయాలకు ఇంచార్జ్
వైస్ ఛాన్సలర్ గా పనిచేశారు. 'కాల్పాని నిద్ర పోనివ్వను' కవితా సంపుటికి
కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి అవార్డు లభించింది. నేటి యాదాద్రి భువనగిరి
జిల్లా కేంద్రంలో జూన్ 25, 1948న పుట్టారు. శ్రీమతి సక్తి లక్ష్మమ్మ-
శ్రీ చెన్నయ్య దంపతులు అమ్మనాన్నలు.

గోపిగారు ఏడవ తరగతి విద్యార్థిగా భువనగిరి గ్రంథాలయంలోకి
ప్రవేశించి సూర్యులలో లోపే మూడువేల పుస్తకాలు చదివారు. బాల్యం
నుండే మహాకవి డా.సి. నారాయణరావు గారి కవిత్వం చదివి, వారితో
ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని జరిపేవారు. బాలకవితా ఎన్నమిదవ తరగతిలో
'శశి' మకుటంతో శతకం రాశారు. ఇది 'నేత' పత్రికలో అచ్చయ్యింది.
ఇప్పటికీ వీరివి యాభై ఏడు గ్రంథాలు అచ్చయ్యాయి. 'తండ్రిడువూ',
'మెలకూ', 'కాల్పాని నిద్రపోనివ్వను', 'ఇలగీతం', 'ముట్టుకుంటు',
'శీవ భాష', 'బ్యాచో కవితా సంపుటి 'మనిషిని కలిగిసేస్తుండాలి',
'తాజా కవితా సంపుటి రేపటి మైదానం' వరకు 29 కవితా సంపుటలు,
6 విమర్శ గ్రంథాలు, 4 పరిశోధన గ్రంథాలు, 6 యాత్రా చరిత్రలు, 6
అనువాదాలు, మరో 4 ఇతర రచనలు ఉన్నాయి.

గోపి గారు విద్యార్థిగా రచనలు చేస్తూనే 1965-66 మధ్య పిల్లల
కోసం చక్కని బాల గీతాల రాశారు. ఇవన్నీ 'ప్రజామిత్ర', 'కృష్ణాపత్రిక',
'నేత' పత్రికలో అచ్చయ్యాయి. సినారె గారు ఒకచోట 'తాలి, మలితలం
సాహితీవేత్తలందరూ ఏదో ఒక సందర్భంలో పిల్లల కోసం యిష్టంగా
రాసినవాళ్ళే' అంటారు. వారిలో గోపిగారు ఒకరు. 'నానీ' కవితా రూప
స్పృహ కర్త యాభైయేండ్ల క్రితమే నానీలకు గేయ శాయిల అందించారు.

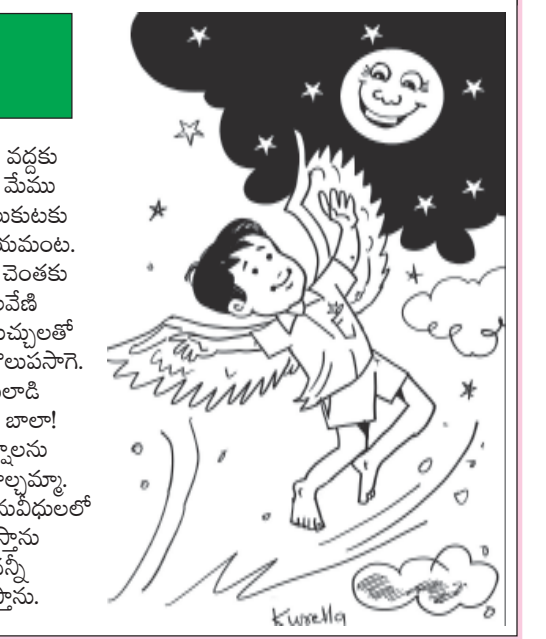
'అమ్మమ్మ దగ్గరికి/బొమ్మ గుర్రము నెక్కి/పోయి వస్తానమ్మ/పోయి
వస్తాను' అంటూ బాల్యంలో అమ్మమ్మ యింటిలో పిల్లలకున్న బంధాన్ని
అక్కడి ప్రేమలను గురించి 'బొమ్మగుర్రం'లో చెప్పిన కవి అమ్మమ్మ పెట్టే
తినుబండారాలు, తాత కుట్టించే బట్టలు, అతామముల ప్రేమలను చక్కగా
చెబుతారు. మరో మంచి గేయం 'బాచి'. ఇందులో బాచిని చూపించి
పిల్లలను భయపెట్టే తల్లితండ్రుల్ని సంబోధిస్తూ... పిరికి మండపం
నాకు / పోయకే మాయమ్మ / దమ్ముంటే బాచాన్ని / రమ్మనవే దమ్మను!!
అంటారు. అంతటితో ఊరుకోరు, 'చెప్పే నమ్మపు కాని / మాపిన నా
గొప్ప' అంటూ బాలల మనస్సుల్లో పిరికితనాన్ని నింపాడని చాటుతారు.
నిజం కదూ!

బొమ్మగుర్రం
అమ్మమ్మ దగ్గరికి
బొమ్మ గుర్రము నెక్కి
పోయివస్తానమ్మ
పోయి వస్తాను.
అమ్మమ్మ పెద్దంది
అమ్మమ్మదేన్నీ
కుట్టించు తాతయ్య
కొత్త బొమ్మను.
మామయ్య చెప్పాడు
మంచి కథ లెన్నో

అత్తయ్య ఇప్పుంది
అట బొమ్మలను.
వినారీ మరదలూ
మున్నో రమ్మంది
ఎంచక్కా కలిసి
ఎగరర వచ్చంది.
అమ్మమ్మ దగ్గరికి
బొమ్మ గుర్రము నెక్కి
పోయి వస్తానమ్మ
పోయి వస్తాను.

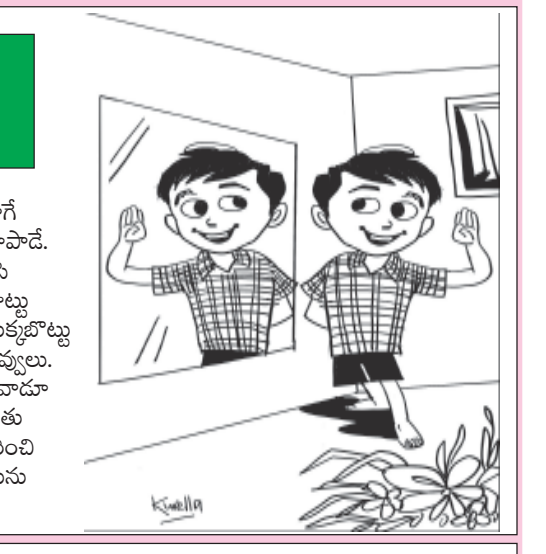
రెక్కలుంటే!
గమ్మత్తుగ నాకే రె
క్కులు మెలిచిన వసుకోనే
అకాశపు వీధులలో
హాయిగ విహరించి వస్త.
రెక్కలతో మక్కువతో
చుక్కల లోకం చేరెద.
చొక్కా నిక్కరు జేబుల
చుక్కలన్నీ కూరి తెన్న.
సత్తరవటనుండి పోదు
వందమామ దర్బారుకు
సన్నుచాచి చిరునవ్వుల
వెన్నెలలను వెదజల్లును.
అమ్మా! ఆ పందమామ
అందము లేమని చెప్పను!
చూడ చూడ రెండు కనులు
చాలవేమె అనిపించును.

రేపా మాపా నీ వధకు
రాబోతున్నాము మేము
స్వాగతము పలుకుటకు
సన్నాహము చేయమంట.
మీదట మేము చెంతకు
పోదు ఆమె నీలవేణి
మెరుపుల జరికుచ్చుతో
మిరుమిట్టను గొలువసాగె.
పవనునితో అటలాడి
పరపశించు ఓ బాలా!
పుడమిపైన వర్షాలను
పుష్పలముగ రాలిస్తూ
మురియుచు వినువిధులలో
తిరిగి తిరిగి వస్తాను
అక్కడి వింతలన్నీ
అమ్మకు వివరిస్తాను.

ఎవడే!
అమ్మా! ఎవడే వాడు
అద్దంలో అగుపించే
ఎప్పుడైనా నా మాదిరి
'హీ హీ' అని ఇకిలింపను.
నావంటిదే గడ్డకల్కు
నానే నల్లని నిక్కరు
నాలో పోజు పెట్టి
నన్ను వెక్కిరిస్తాడె.
కక్క రెండు పగం మూసి
పక్కీలించాను నేను

అచ్చంగా నాలాగే
అనుకరించి చూపాడే.
నాలాగే బుగ్గటిసి
నల్లీ చక్కననే జుట్టు
నా లాంటిదే చుక్కబొట్టు
నావే ఆ చిరునవ్వులు.
అమ్మా! ఎవడే వాడూ
ఆకతాయి బాపకు
నాలాగే అనుకరించి
నన్ను వెక్కిరించును

పాట్ల బావ
ఒక్కనాటి పండుగకు
తిక్క బావ వచ్చాడు
పాట్లవాడె అయినా బావూ
గడ్డ వారు సుమండి.
పువ్వుల గొసలు నాకు
రచ్చల గొసలక్కర్లుకు
నిచ్చి తమ్మనకి బొమ్మలి
వచ్చి వెట్టివచ్చాడే!

అమ్మ పెట్టు లడ్డులు
అక్క పెట్టు అప్పదాలు
ఒక్క ముక్క మిగలకుండ
మెక్కినాడు కడుపునిండ.
పచ్చి బావే కాని
చుక్కపండి మా పై
అతడుంటే ఇల్లంతా
ఆనందం వెల్లివిరియ

కర్మసాక్షి
ముందారపు పతి
అందమొలికెడు వారు
తూర్పు కొండల నుండి
తొంగి చూసెదవాడు
అకాశవీధిలో
అరుగుచున్నాడేనూ!
వెండి కిరణాలతో
వెలుగుచున్నాడేనూ!!
ఒక్క నిమిషము కూడ
డూరకే కూర్చోడు
అప్పుడూను మనుల
టంచు తిరిగివాడు.
తాక కలిగినవాడు
కమలమ్మ సైదోడు
చీకట్ల రాక్షసుల
చీల్చివేసాడు.
మిరుమిట్లు గొలిపేటి

మెరుపు కొరడాల్ పూని
బొజ్జువెట్టు పచ్చు
మట్టలు గుంపులు
వెలుగు పూలను దోచ
వీని బంధించగా
ఎడమ కాయన తన్ను
వెడల గొడ్డువాడు
చవులు చిందగలేని
చందమామను చూచి
కాంతి ప్రేమను చల్లి
గారవించిన వాడు
అకాశవీధిలో
అరుగుచున్నాడేనూ!
జోతలర్చించగా
చేతులెత్తడేనూ!
చురుకుడును మదిని
ఉరకీయించానూ!

బొమ్మలకే ప్రాణాల్పాస్తే!
అమ్మా! నేనాడుకునే
బొమ్మలకే ప్రాణమొస్తే
మన్నుగ వారందరికీ
దొన్నయ్య పోతానే.
ఉబ్బట్టిన మేమండే
మట్టి పంటలన్నీ కూడ
పాపనంగా మారిపోతే
తీయగ మెక్కినామే.
కొబ్బలుగా నేనేర
చిల్లపెంతులన్నీ కూడ
బంగారుగ మారిపోతే
పొంగిపోయి మురిసిందేమే.

ఎలుకమ్మ పెండ్లి
ఎలుకమ్మ పెండ్లి
ఎలుకమ్మ పెండ్లికి
ఎన్నో నరదాలు.
చుట్టలు పక్కాలు
చూడ వచ్చారు
కానుకలు దండిగా
పట్టుకోచ్చారు.
పిల్లి పచ్చిందండీ
పెండ్లి కొచ్చింది
పగ మరిచిపోయింది
నగలు తెచ్చింది.
డేగ పచ్చిందండీ
వేగ వచ్చింది
పాతవ్రేలను మరిచి
బహుమతిచ్చింది.
ఎలుక పెళ్ళికోడుకు
పలుక లేదమ్మా

లిత్రాంగ పిలగాడు
సిగ్గు పడెనమ్మా!
ఎలుక పెండ్లి పిల్ల
కులికి నాదమ్మా
అందందలను
చిలికి నాదమ్మా!
ఎలుక సర్దుకురాళ్ళు
ఎగిరి ఆచారు
ఎలుక గాయకురాళ్ళు
కలిసి పాడారు.
కలవైన ఇలవైన
తలపోయనట్టి
విందు పంటలతో ప
సందు చేశారు.
'మమి పెండ్లం మే
మెచట చూడనిది'
అని బంధుగణమంత
'అబ్బో' అన్నారు.

చిన్నారి చేష్టలు
ముట్టిపైన పిచ్చి
గీతలను గీస్తే
ముత్యాల ముగ్గులా
కనిపించు మాకు.
కీలకీలామని పాప
సవ్యంతరికీస్తే
సెలయేటి స్వస్వములా
వినిపించు మాకు.
అయ్యారముగ పాప
అదుగులేవుంటి

మయూరము అటలా
అన్నించు మాకు.
చిట్టి మా పాపాయి
గడ్డిగా నవ్వుతూ
ముఖములో ముఖముంచి
మాదాన్ని కూర్చును.
అలుకబానిస వేక
చూడాలి పాపను
అందాల జాబిల్లి
సిగ్గుపడునప్పుడు

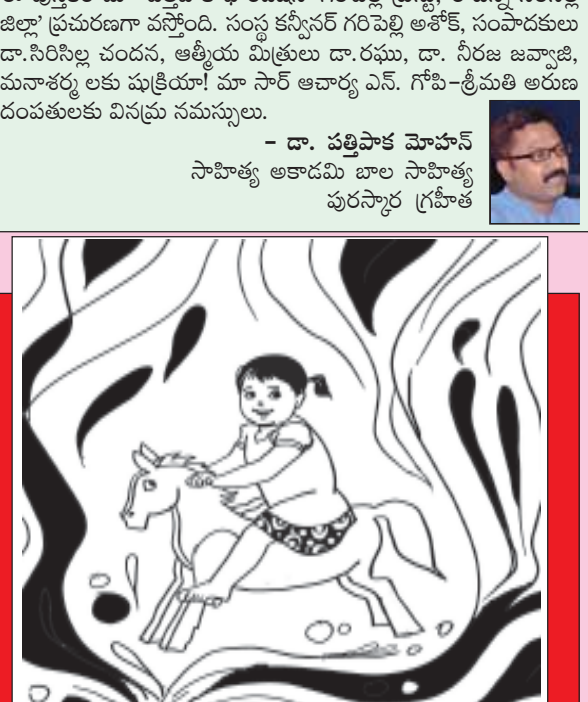
చిన్నారి కోరిక
అమ్మా! వీధికి మురకు
లమ్మెచ్చి నాయిపుడు
కొనపెట్టవే ఒకటి
కొనపెట్టవమ్మ.
మురళీనే వాయించి
మురిపాలు రాల్చెదను
చిన్నక్కమ్మని కన్న
మిన్నగా పాడెదను.
కలకంఠ, కీడముల
కంటి కమ్మగ పాడి
నా గాన మాధురుల
షిగింటు నీ మనసు.
అమ్మలందరి కన్న
మంచుదానివి సువ్వు
ముచ్చటల నాకొక్క

మురళి కొనపెట్టవే.
మురళి కొనపెట్టనివో
ముద్దివ్వ నీకీకంఠ
సువ్వెచ్చి చెప్పినా
నేను విసనే అమ్మ.

కీలుగుర్తం
కలవచ్చే కమ్మని
కలవచ్చే వేకును
కలలో సగనలో
కాలు దర్శించాను.
రిచ్చుమని బాణమ్మ
రిగిగా పరుగిత్తు

కీలుగుర్రము పైన
గాలిలో పయనించి
గాలిలో పయనించి
గగనాలు చేరాను
గగన లోకాల్లో
కలయ విహరించాను.

యక్ష ప్రశ్నలు
చిట్టి మా పాపాయి
గడ్డి ప్రశ్నలు వేసి
విన్న పో జేస్తుంది
విసుగు కలిగిస్తుంది.
యక్ష ప్రశ్నల పంటి
లక్ష ప్రశ్నలు వేసి
తికముకల పడుతుంది
పకకా నపుతుంది
రాలిళ్ళ సూరీడు
రాడెమి అంటుంది.
పగలు చంద్రుడు ఎండు
కగ పడడు అంటుంది.

వెప్పకాలక అమ్మ
తప్పించకో జూస్తే
మంకుటమ్మను పట్టి
మారాము చేస్తుంది.
చిన్ని మా బుజాయి
కన్న సందేహాలే
తీర్చడానికీ బ్రహ్మ
దేవుడే రావాలి.
ఎన్నో జన్మల ఫలమే
చిన్నారి మా పాప
లిలుక పలుకుల లోన
చిలికించు అప్పుకము

